

45. 2015/II.

HEREND

HERALD

A HERENDI PORCELÁNMANUFAKTÚRA MAGAZINJA

HERENDI LAKBERENDEZŐ
KÖNNYEDSÉG ÉS HARMÓNIA

UTAZÁS
MEGKÖVÜLT TÖRTÉNELEM

A KULISSZÁK MÖGÖTT
EGY ÓSI TECHNOLOGIA
– A MÁZAZÁS

TRADÍCIÓ INNOVÁCIÓ

HEREND

beauty to
be treasured
for ever

Herend

WWW.HEREND.COM • WWW.FACEBOOK.COM/HERENDPORCELAN

BUDAPEST • BERLIN • SYDNEY • LONDON • MILAN • MOSCOW • NEW YORK • TOKYO

TISZTELT HEREND HERALD OLVASÓ!

A nagy Ő!

Biztosan kíváncsi, ki lehet az a nagy Ő?

A nagy Ő betölti a teret és az időt, múlt és jövő között a jelent hordozza. Álom és valóság egyben! Vágyunk rá, s egyszer csak ott van Ő. S ha már környezetemben van, nem értem, hogy eddig, hogyan lehettem nélküle? Az Ő szerelem első látásra, a mindennapok ünnepe. Vártam és várok rá, hiszen az érték megszületésére várni kell! Tudom, hogy az Ő képes embereket, városokat, kontinenseket egyszerre átölelni. Féltem és elrejténém, de az egész világnak is megmutatnám. Ha egyszer enyém lett, nem akarom elengedni, pedig kicsúszhat a kezemből. Éppen ezért izgalmas is az Ő-vel való lét! Büszke vagyok rá, de nem szeretnék dicsekedni vele. Az Ő tele van szeretettel, gondossággal, tudással, vidámsággal, színes is, a szivárvány összes színét világomba hozza. Az Ő-nek tökéletes formája van. Az Ő szép is, minden évszakban gyönyörű, változatos, mindig más és más arcát ragyogtatja. Az Ő megnyugtat, de nyugtalanít is, jó megérinteni, megsimogatni. Az Ő erőt ad. Az Ő családot teremt maga köré. Az Ő a fej – szív – kéz hármából születik, és egyedileg nekem született. Az Ő-ért jó reggel felkelni, este pedig jó úgy megpihenni, hogy tudom, ma is az Ő-ért dolgoztam. Az Ő-t nem lehet teljesen kiismerni, komplex, az Ő-t többször is fel kellett fedezni, mielőtt hozzám került. Az Ő valamennyi őselemet hordozza, egyszerre ad gyökereket és szárnyakat, egyszerre hagyományos, de teljesen új is. Az Ő-vel nem lehet sehol felsülni. Az Ő-vel minden társaságban a figyelem középpontjába kerülhetünk, senki nem tudja róla levenni a szemét. Kicsit zavar is, hogy miért nem engem néznek, miért Ő-t? Irigyelik Ő-t szépsége, eleganciája miatt. Az Ő titok, az Ő örök!

De ki is az a nagy Ő?

A HERENDI PORCELÁN ...

Megtisztelő figyelmét megköszönve, remélem, hogy magazinunk elnyeri tetszését, írásainkhoz jó szórakozást, kellemes időtöltést kívánok!

Tisztelettel köszönti,

Dr. Simon Attila

vezérigazgató

10

HERENDI LAKBERENDEZŐ
KÖNNYEDSÉG ÉS
HARMÓNIA

A KULISSZÁK MÖGÖTT
EGY ŐSI TECHNO-
LÓGIA – A MÁZAZÁS

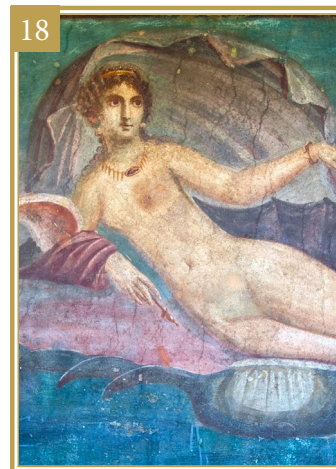
12

16

LUXUS
A CSÁSZÁROK TEÁJA,
A TEÁK CSÁSZÁRA

UTAZÁS
MEGKÖVÜLT
TÖRTÉNELEM

18

Aktuális	5	A császárok teája, a teák császára	16
A szkíta szarvas	8	Megkövült történelem	18
Okosodunk, tehát vagyunk	9	Repülés szárnyak nélkül	20
Könnyedség és harmónia	10	Az Apicus Étterem ajánlata	21
Egy ősi technológia – a mázazás	12	Herendit ajándékba!	22
Titokzatos toronyórák	14		

HEREND HERALD

IMPRESSZUM

Kiadja a Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. ❖ Főszerkesztő: Rajkó Anna
Felelős szerkesztő: Dr. Simon Attila ❖ Szerkesztő: Cserhalmi Rita
Grafikai munka: Protzner György ❖ Korrektor: Endreiné Szemők Ildikó
Szerzők: Petrikó Gábor, Szakály Fruzsina, Szálka Sarolta
Fotók: Shutterstock, Kecskeméti Dávid
Szerkesztőség: Fidelio Media Kft., 1033 Budapest,
Polgár u. 8–10., fidelio@fidelio.hu
Készült a Pauker Nyomdában.

Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.
H-8440 Herend, Kossuth Lajos u. 140.
Telefon: +36 88 523 100, fax: +36 88 261 518
E-mail: info@herend.com ❖ Web: www.herend.com
Facebook: www.facebook.com/Herendporcelan ❖ ISSN 1585-1397

HERENDI PORCELÁN AZ ÉV VERSENYÉN, FORMULA-1

Sokan az év versenyének titulálták a 30. Formula-1-es Magyar Nagydíjat, ahol Sebastian Vettel győzelmeskedett a Ferrarival, és vihette haza a győztesnek járó díj mellett a Herendi jubileumi serleget is, amit a hagyományoknak megfelelően a Manufaktúra szállított.

Vettel elárulta, hogy néhány évvel ezelőtt irigykedve nézte azokat, akik győzelmük után egy Herendi Porcelánból készült serleget vihettek haza – most pedig ő mosolyoghatott a kamerákba a hónáhitott kincscsel.

A Formula-1 Magyar Nagydíja és a Herendi Porcelánmanufaktúra közel egy évtizedes partneri kapcsolata a jubileumi futamon tovább erősödött, s a pilóták harci kedvéhez egyre inkább hozzájárul a Herendi Porcelán Trófea birtoklása is!

HERENDI PORCELÁNT KAPOTT JANE GOODALL

A Herendi Porcelánmanufaktúra által készített „Három Bölcs Majom” figurát kapta emlékül a világhírű antropológus és környezetvédő, Jane Goodall. Az ajándék átadására a Budapesti Jane Goodall Intézet javára szervezett jótékonysági ebéden került sor. A figura szimbolikus jelentése a keleti kultúrákban „minden gonosz elutasítása”, míg a nyugati világban inkább a problémáktól menekülni akaró szemét-fülét-száját befogó embert jelképezi. Mindkét jelentése nagyon aktuális és jól illik Jane Goodall gondolkodásához, aki örömmel fogadta a Herendi Manufaktúra alkotását.

SPADINA MÚZEUM: TÖRTÉNELMI HÁZ ÉS KERTEK

A múlt század 20-as és 30-as éveit gyökeres változások hozták Torontó életében. Egyre több bevándorló érkezett, a nők szavazati jogot kaptak, bedőlt a tőzsde, alkoholtilalmat vezettek be, és ekkortól lett Kanadában közegészségügyi és közjóléti ellátás. De ezek az évtizedek voltak a Charleston-örület, a bulvárújságírás és a technológiai áttörések időszaka is. Mindezt láthatjuk, hallhatjuk, érezhetjük és átélhetjük az Austin család egykori otthonában, a Spadina Múzeumban, Torontó egyetlen olyan múzeumában, amely az 1920-as és 30-as éveket mutatja be. A látogatók betekintést nyerhetnek a 19-20. századi etikett szokásaiba, összehasonlítva a Downton Abbey híres arisztokrata családi életét a Spadina Museum eredeti tulajdonosainak életével. A múzeum ebédlőjében és hálószobájában a sorozatban is látható Herendi Apponyi-készlet kerül bemutatásra.

A 190. ANNA-BÁLON...

...Balatont idéző, kék, számozott Herendi porcelánszíveket helyeztek a hölgyek nyakába a Vaszary Villa kertjében. Magyarország szíve ebben az időszakban Füreden dobog. Báj, kecsesség és kellem – Anna ezt jelenti, ez illik az Anna-bálhoz is, amely hagyomány és ősi fészkek egyben.

A közönség szavazhatott az általuk legszebbnek ítélt hölgyekre. Közülük az öttagú zsűri választotta ki a bál királynőjét és udvarhölgyeit, akik idén mind elsőbálozók voltak. A bál szépe, Boór Bettina Viktória-mintás, udvarhölgyei, Barna Dorina és Szép Csenge Rothschild- és Apponyi-mintás Herendi vázákat kaptak ajándékba. A minden eddigi rekordot megdöntő vendégsereg ezúttal is Apponyi-mintás Herendi étkezésből fogyasztotta az ínycsiklandó ételeket. A tradíció felvonult Herend színeiben is.

GRANDIÓZUS HERENDI PORCELÁN-KIÁLLÍTÁS

A BUDAPESTI TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUMBAN

A tudomány és a művészet természetéhez fűződő viszonyát mutatta be Herendi porcelánok és természeti tárgyak segítségével a Magyar Természettudományi Múzeum. A látogatók a Herendi Porcelánmanufaktúra történetét, különleges, természet ihlette mintáit, formáit, a porcelánkészítés folyamatát és a híres Viktória-minta fejlődésének történetét követhették nyomon a kiállításon. Az ünnepélyes megnyitó díszvendége és védnöke Rost Andrea világhírű operaénekes volt.

KLASSZIKUSOK RANDEVÚJA PÁPÁN

A Herendi Porcelánmanufaktúra kulturális missziót is teljesít a magyarországi értékek átadásával, megőrzésével és átörökítésével. És hol lehetne ezeket a művészeti értékeket méltóbb környezetben bemutatni, mint ahová azokat megszületésük pillanatában szánták? Ilyen a felújított pápai Esterházy-kastély is, ahol most az épület és a Herendi porcelán ad egymásnak randevút.

HUNGARIKUM, VARÁZSLAT, KÉZMŰVESSÉG, SZABADKA

Herend az Európai Kulturális Örökség részeként kiállítást rendezett Szabadka városában. „A porcelánba égetett szépség gyönyöre rejlik minden egyes kiállított darabban” – fogalmazott Hulló István, a Városi Múzeum igazgatója, kiemelve, hogy a Szabadkára érkezett kiállítás egy olyan ajándék a város számára, amely bemutatja mindazon különlegességeket, amelyek világszerte elismertek.

SZECESSZIÓS RANDEVÚ SZEGEDEN

A Hungarikumként elismert, a Magyar Örökség, s az Európai Kulturális Örökség részeként tisztelt Herendi Porcelánmanufaktúra muzeális darabokat is tartalmazó, a szecesszióra és hatásaira fókuszáló különleges kiállítási anyaggal vendégeskedett Szegeden, az ország talán legszebb szecessziós épületében, a Reök-palotában. A kiállításon bemutatott csaknem félszáz műtárgy között feltűntek a szecessziós motívumok felhasználásával készült későbbi remekek, a stílusirányzathoz visszanyúló mai tervek és egy herendi porcelánnal terített asztal is, amelynek porcelánjain különleges, máz alatti technológiával készített, stilizált magyar népi díszítés volt látható.

ÉRZÉKEK ÉRINTÉSE KÖRMENDEN

Érzékek érintése – Herend címmel nyílt kiállítás a körmendi Batthyány Várkastélyban, amelyen a Herendi Porcelánmanufaktúra a kastély egykori lakóihoz kapcsolódó Batthyány-minta mellett a főúri életformát és a kézi készítés művészetét is bemutatja.

A kastély és Herend kapcsolata nem újkeletű, hiszen Herend egyik szolidan elegáns, kizárólag arannyal festett mintája mind a mai napig őrzi a Batthyány-család rendelésének emlékét.

LUXUSPORCELÁNOK ERDÉLY SZÍVÉBEN

Az idén 189 éves Herendi Porcelánmanufaktúra egyedülálló kézműves termékeit – többek között Stróbl Alajos Erzsébet királynét ábrázoló mellszobrát vagy Mátyás király lovasszobrát – csodálhatták meg az érdeklődők a Kolozsvári Szépművészeti Múzeum termeiben, az egykori Bánffy-palotában.

Tudta, hogy a Herendi porcelánt szoros szálak kötik a kincses városhoz? Farkasházi Fischer Vilmos azt követően költözött Kolozsvárra, hogy 1867-ben a párizsi világkiállításon alkotásaival díjat nyert. Megtelepedése azt a célt szolgálta, hogy a Veszprém megyei Herendtől távol eső Kárpát-medencében megkönnyítse a Herendi porcelántermékek forgalmazását.

TERÍTÉKEN HEREND, HATVAN

A vadászat izgalma, a várakozás, a préda elejtése és végül a várva várt jutalom, a Trófea! A porcelán készítése is ezeket az érzéseket rejt magában, ezért is szervezett a Herendi Porcelánmanufaktúra az ország legszebb és legjelentősebb vadászati múzeumában, a hatvani Grassalkovich-kastélyban speciális porcelánkiállítást, ahol vadászati témájú termékek színes palettáját tekinthették meg a látogatók.

A szkíta szarvas

A SZARVAS JELKÉPE SOKUNK SZÁMÁRA HORDOZ EGYFAJTA TÖBBLETJELENTÉST, DE MOST VESSÜK A SZEMÜNKET AMA LELETRE, AMELYET A MAGYARORSZÁGI ZÖLDHALOMPUSZTÁN TALÁLTAK 1928 ÁPRILISÁBAN EGY SÍR ÁSÁSÁKOR. A 37 CM-ES ARANYLEMEZBŐL DOMBORÍTOTT, LEROSKADÓ, FEJÉT HÁTRAFORDÍTÓ AGANCOSOS A SZAKEMBEREK SZERINT SZKÍTA EREDETŰ, VAGY LEGALÁBBIS OLYAN STÍLUSJEGYEKET HORDOZ MAGÁN.

A csodálatosan aranyló szarvas, amelyet többféle pózban is ábrázoltak, sokatmondó jelkép. Az örök megújulás, az újjászületés, a nap szimbóluma, a hun–szkíta mesékben pedig a világfával is azonosítják faként sarjadzó, természetes fejdíszje miatt. Mindezek mellett a hosszú életet, az örökkévalóságot és a bölcsességet jelképezi: úgy vélték, ismeri a varázslatos gyógyító és fiatalító füveket.

Többek között Fettich Nándor magyar régész és ötvös mutatott rá arra, hogy a dél-orosz sztyeppe vidék szkíta fejedelmi kurgánjaiból kerültek elő hasonló leletek. Az is lehetséges azonban, hogy ezeket a szarvast ábrázoló – valószínűleg pajzsdíszként használt – motívumokat már a Kárpát-medence ötvöse készítették, mivel jól ismerték ezt a világot.

A ragadozó állatok a szkíta arisztokrácia jelképei voltak. A szarvas mint díszítőszimbólum még az anyajogú társadalom hagyatéka, amely a szkíták társadalmát jellemezte.

A szkíták az i. e. 7. században élő lovas nomád nép tagjai voltak, a Fekete-tengertől északra, a Duna és a Don közötti sztyeppeken éltek. Mivel többnyire vándoroltak, építészeti remekeket nem hagytak maguk után, „csupán” a már fent említett, kurgánnak nevezett, tárgyakkal bőven ellátott temetkezési helyeket, valamint csodálatos ötvösmunkákat. A szkíta fejedelmek sírjai rámutatnak arra, micsoda szépség és gazdagság is jellemezte nomád életüket.

Szálka Sarolta

Tudta?

- Már Hérodotosz megemlíti, hogy a görögök minden sztyepei népet szkítának neveztek.
- Szentpéterváron az Ermitázsban, valamint a Magyar Nemzeti Múzeumban található komolyabb kiállítások szkíta témában.
- Európában nevezik így ezt a népet, Közép-Ázsiában viszont szakáknak – azaz a szarvas népeknél.
- A magyar hagyományokban is fellelhető a szkíta eredet, például ami a sztyepei kalendáriumot, a lótenyésztést és a harcászati stratégiákat illeti.
- A rejtélyes Kul–Obai szarvasleleten mitikus állatjelek találhatók: szarvainak vége kos, combja griff, oldala nyúl és oroszlán, nyaka alatt kutya látható.

Okosodunk, tehát vagyunk

Hollandiában idén ősztől már a közutakon is találkozhatunk önvezető kapszulaautókkal, Japánban pedig olyan kísérleti lakást mutattak be, amely egy fejen hordható szerkezet segítségével, felhasználója agyműködését dekódolva juttatja el annak szándékait az elektronikus készülékekhez.

Fantasztikus fejlődés jellemzi napjainkat, hiszen már számos feladat elvégzését gépekre, számítógépes rendszerekre bízhatjuk, időt, energiát és pénzt megtakarítva ezzel, mindemellett növelve biztonságunk és kényelmünk mértékét. A fent említett kapszulaautó megrendeléséhez például mindössze egy okostelefonra letölthető alkalmazásra van szükségünk, amelynek annyit kell megadnunk, hogy honnan hová szeretnénk eljutni. A többi a vezető nélküli kapszulaautók dolga, amelyek irányítását GPS-érzékelők és kamerák oldják meg – hasonlóan a Google önvezető autóihoz.

A japán kísérleti lakásban jelenleg 70-80%-os pontossággal működő rendszer a nem is olyan távoli jövőben a mozgássérültek és idősek ideális otthonának megteremtésében segíthet. Az Internet of Things (IoT) forradalomnak köszönhetően tehát hálózatra kapcsolt tárgyainkat a döntésképeség irányába terelhetjük, elmosva ezzel a fizikai és a digitális világ határait.

Szinte mindenből van már „okos” – és ez még csak a kezdet: nyakunkon a fitnesstrackerként, sőt ajtónyitásra is használható okosórák, a tulajdonosukat hírekkel és időjárás-jelentéssel szórakoztató okosfogkefék, az útminőségre, sebességre és útvonalra is „figyelő” okoskerékpárok, a tulajdonosaikat felismerő okosautók és az olyan okoshajók, amelyeken Bionic Bar robotok keverik az italt és szolgálják ki a vendégeket.

Kovács Áron

Tudta?

- Ma már léteznek digitális klinikák, amelyek távgyógyítással segítenek pácienseiken.
- Az okosgyógyszerek a gyógyszergyártók szerint modern és hatékony terápiát képviselnek, kevesebb a mellékhatásuk és gyorsabban hatnak.
- Némely okostelefonnak elég, ha a képernyőjére pillantunk, máris aktiválódik: mutatja az időt, az értesítéseket és az időjárást.

KÖNNYEDSÉG ÉS HARMÓNIA

TALÁN EBBEN A MAXIMÁLISAN EGYSZERŰ ÉS MÉGIS EXKLUZÍV MILIÓBEN POMPÁZIK A LEGFÉNYESEBBEN AZ APPONYI-MINTÁS HERENDI PORCELÁNKÉSZLET, OTT, Ahol NAP MINT NAP MEGFORDULUNK, ALKOTUNK, BESZÉLGETÜNK ÉS ÉTKEZÜNK.

A minta története az 1867-ben megrendezett Párizsi Világkiállításához kapcsolódik. Ferenc József tiszteletére az Elysée-palotában rendeztek egy fogadást, ahol az asztalokat Indiai virágkosár elnevezésű Herendi étkészlettel terítették meg. 1930-ban Apponyi Albert gróf is felfigyelt erre a mintára. Javaslataira a fő motívumot kiemelték, felnagyították, így az összehatás letisztultabb, finomabb lett. A kompozíció részletei aprócska virágok, lágyan ívelő szárak és levelek, valamint bazsarózsa. A Távol-Kelet egzotikuma és az európai visszafogottság szerencsés találkozása jött létre ebben a motívumban.

Ám a minta azóta önálló életre kelt, napjainkban a zöld helyét a türkiz vette át, az arany díszítést pedig platina ecsetvonások váltották fel, modernebbé, még lágyabbá téve így a kompozíciót. Sőt a hatás fiatalosabbá, bohémabbá és lazábbá is vált az új színvilágnak köszönhetően. Ez a visszafogottan bájos étkészlet minden milióban megköveteli, hogy ő legyen a főszereplő. Bár szerénynek tűnik, bosszút áll, ha a háttér, amelyben pompázna, agyonnyomja különleges kisugárzását. Szimpla kontúrok, egyszerű vonalvezetés, alapszínek. Az Apponyi-készlet virágai szinte életre kelnek!

Szálka Sarolta

Tudta?

- Az Apponyi-minta a 2012-es év kiemelt mintája volt.
- A minta narancssárga, purpur, mogyoró, sárga, lila, kék és fekete változatban is megjelenik a Herendi porcelánokon.
- Nem csupán különböző étkezőeszközökön ragyognak ezek a szépséges virágok, hanem gyűrűtartón, karkötőn, szalvétán, sőt még golfabdán is.

EGY ŐSI TECHNOLÓGIA – A MÁZAZÁS

A MÁZ CSAK NEM EGYIDŐS A PORCELÁNNAL – A KERÁMIAIPARI TERMÉKEK LEGNEMESEBBJÉVEL. A PORCELÁNT MÉG A TANG-DINASZTIA IDEJÉN FEDEZTÉK FEL A KÍNAIK, A 8. SZÁZADBÓL PEDIG MÁR VANNAK MÁZAZOTT TÁRGYI EMLÉKEINK. KEVESEN TUDJÁK AZONBAN, HOGYAN IS TÖRTÉNIK PONTOSAN EZ A GONDOS ODAFIGYELÉST IGÉNYLŐ, ŐSI TECHNOLÓGIA, A MÁZAZÁS FOLYAMATA.

A porcelántermékek felületét borító mázréteg egy üveges szerkezetű, általában 200-300 mikron vastagságú bevonat – meséli dr. Kolláth Bernadett, technológiai és gyártásfejlesztési osztályvezető. Ez a fényesen csillogó, vékony üvegréteg tovább növeli a porcelán

esztétikai értékét, valamint hatással van a mechanikai szilárdságra és a vegyi ellenálló képességre is. A mindennapi használati tárgyak esetében a mázréteg könnyen tisztíthatóvá teszi a porcelánfelületet, valamint megfelelő alapot ad a dekoráláshoz.

A mázazás történhet merítéssel és porlasztással. Az első égetésen (zsengelésen) átesett termékek már elegendő szilárdsággal és porozitással rendelkeznek. Úgy képzeljük el őket, mint szabad szemmel nem látható, apró lyukacsokkal rendelkező, szivacszerű, szilárd anyagot. A lyukak és szűk kapillárisok adta porozitás akár 35-40% is lehet, ami alkalmas arra, hogy magába szívja a máz víztartalmát, ezzel azt megkösse a felületen.

A herendi áttört vagy dús plasztikával díszített termékek esetében a mázazás különösen nagy gyakorlatot igénylő művelet. Szigorúan kézzel végezhető, ugyanúgy, mint a nyers formázás. Évek hosszú tapasztalata, valamint pontos odafigyelés, koncentráció szükséges ahhoz, hogy a mázréteg megfelelő vastagságú és teljesen hibátlan legyen. A máz üveges szerkezete a második, kb. 1400 °C-on történő mázas égetés során nyeri el végső formáját.

Természetesen többféle mázfajta létezik, így nagyon színes és izgalmas a paletta. A Herendi Porcelánmanufaktúra termékeinek nagy része transzparens mázzal rendelkezik, ahol az áttetsző felületre úgy tekinthetünk, mintha egy tükörbe néznénk. A selymes, elefántcsont színű kristályos mázat matt máznak nevezzük, míg a színes mázak alkalmasak arra, hogy bemutassák a reliefes felületek izgalmas játékát.

A mázazási folyamat hossza mindig az adott termék bonyolultságától függ, de a porlasztással készült darabok esetében akár három-öt órával is lehet számolni. Persze olyan különleges darabok is léteznek, amelyeknél akár több napba is telhet a munkafolyamat. A Herendi Bravúrváza készítésekor például a test mázfújása és tisztítása egy napot, a talapat és a fedő mázas előkészítése további egy napot vesz igénybe.

Szakály Fruzsina

Tudta?

- A máz és cserép égetés alatti hőtágulását a repedések elkerülése érdekében szinkronba kell hozni.
- A kézi mázazáshoz azért kell nagy gyakorlat, hogy a különböző termékekre közel azonos vastagságú mázréteget vigyünk fel.
- A merítve mázolt termékek esetében a mázcsorgásokat, ujjnyomokat minden esetben javítani kell.
- A máziszap színe alig különbözik a zsengélt termék színétől, ezért a láthatóság érdekében színeznit kell.
- A termékek fenék- és lábészéről a mázat gondosan le kell tisztítani, nehogy mázolvadásakor az égetőlapra égjenek.
- A Herendi transzparens máz a legkülönlegesebb és legnehezebben kezelhető mázfajta.

TITOKZATOS TORONYÓRÁK

AZ EMBERISÉG HAJNALÁN A CSILLAGÁSZATI JELENSÉGEK TANULMÁNYOZÁSA RÉVÉN KÖVETTKÉ AZ IDŐ MŰLÁSÁT. AZ ELSŐ TORONYÓRÁK MEGJELÉNÉSÉIG AZONBAN EGÉSZEN A KÖZÉPKORIG KELETT VÁRNI. A MECHANIKUS IDÓMÉRŐ SZERKEZETEK SEGÍTSÉGÉVEL MÁR SOKKAL PONTOSABBAN LEHETETT MÉRNI AZ IDŐT, MIKÖZBEN CSODÁLATOS ÉPÍTÉSZETI ALKOTÁSOK SZÜLETTEK. NEM VÉLETLEN, HOGY AZ UTCA EMBERE MINDIG SZÍVESEN TEKINT FEL A TORONYÓRÁKRA, AKKOR IS, HA ÉPPEEN NEM KÍVÁNCSI A PONTOS IDŐRE. A TORONYÓRÁKNAK KÜLÖN TÖRTÉNETŰK VAN, DE VAJON MELYEK A LEGÉRDEKESEBBEK?

Herendi Porcelán
Óra egérrel SVHNM + VHV1

A legidősebb magyar toronyóra

Hódmezővásárhely, Református Ótemplom, 80 méter

Az aranyozott, tűzzománcozott, színes óra több mint 300 éves, mégis ragyogó látványt nyújt a vörös téglával kirakott épületen. A legutóbbi restaurálási munkálatok során új harangozó rendszerrel látták el, így a harangjáték elektronikusan működik benne, miközben megőrizte hajdani megjelenési formáját. Nem utolsósorban még mindig percre pontosan mutatja az időt – ütőszervezte világviszonylatban is egyedülálló. Örök darabról van szó, amelyet mindenképp érdemes egyszer élőben is megcsodálni!

A legaprólékosabban kidolgozott

Orloj, Prága, 69,5 méter

Az Orloj – az egyik legrégebbi és legaprólékosabban kidolgozott asztronómiai óra – négyféle időt mutat: a közép-európai, a csillagászati, az ócehet és a világon egyetlenként a babilonit. Az 1410-től működő órát Hanus mester építette újjá, akit a legenda szerint helyi hatalmasságok megvakítottak, nehogy máshol is készíthessen hasonló remekművet. A mester persze bosszút állt és úgy elrontotta az finom óraszerkezetet, hogy utána 100 évig nem tudták megjavítani. Manapság az óránként induló bábjáték a legnépszerűbb: ilyenkor a Városháza óratornyának ablakában az apostolok hársfából készült szobrai, a Halál, a Török, a Fősvény, a Hiú és a kakas parádéznek kevesebb mint egy percig.

Börtönből óratorony

Zytglogge, Bern, 54, 5 méter

A berni Zytglogge elrendezése az épület funkciója szerint fokozatosan változott. A XIII. században még óratorony, majd börtön, később óratorony lett. Ez a toronyóra azért is különösen érdekes, mert jóval az ingaórák feltalálása előtt építették. Eredetileg foliot volt benne, később egy francia órásmester, Pierre Angely fejlesztette tovább ingás szerkezeté. Igazi kuriózumnak számít az inga, amely újrahasznosított ágyúgolyóból van, ráadásul még ma is működik! A hagyományos fémrugós eljárás helyett bőrrel rögzítették, ezért naponta egyszer kézzel kellett meglökni.

A legmonumentálisabb

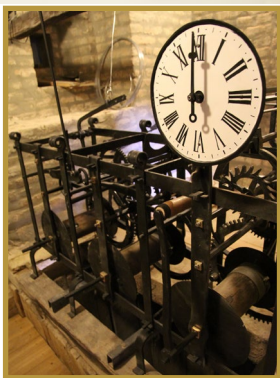
Abrádzs al-Bajt, Mekka, 601 méter

Az Abrádzs al-Baj toronyóra Szaud-Arábia ékköve. A Big Bennél hatszor nagyobb óra számlapjai 46 méter átmérőjűek, egy szálloda tetejére épített, 93 méter magas tornyán pedig 35 tonnás, arany mozaikból készített félhold található. A csúcra egy csillagászati obszervatóriumot és egy irányítótornyot is létesítettek. A fantasztikus időmérő szerkezetet esténként 2 000 000 LED izzó világítja meg. Ilyenkor a torony zöld-fehér fényárban úszik, jelezve a hívőknek, hogy elérkezett az ima ideje.

A legpontosabb

Big Ben, London, 96 méter

A londoni parlament toronyórája Sir Benjamin Hall felsőházi képviselőről kapta mai becenevét. A viktoriánus korszak jellegzetes építményét 1859-ben adták át a nagyközönségnek. Tervezője, Edmund Beckett Denison eredetileg ügyvéd volt, aki élt-halt az órákért. Nem kis teljesítmény volt a részéről az óramű terveinek átalakítása, amely azóta a legviszontagságosabb időjárás körülmények között is másodpercre pontosan mutatja az időt. Az óra felhúzását 1912-ig két ember végezte öt óra alatt, azóta elektromos motor mozgatja az órajátékot és az óraütekeket végző súlyokat.

fotó: Kabódi Viktor

A szépen szóló

Szpasszkaja torony, Moszkva, 67,3 méter

A Kreml húsz tornyának egyike a Szpasszkaja (jelentése: megváltó), híres-neves toronyóráját 1491-ben építették, de az Oroszországban pusztító tűzvészek miatt többször is fel kellett újítani. A 19. században a Butenop fivérek alakították át: a korábbi tölgyfa foglalatok helyett öntöttvas foglalatokat készítettek, valamint új ingát és külső számlapot is szereltek a toronyóra, de a legnagyobb újítás az a tizenegy darabból álló harangjáték-szerkezet volt, amely reggel és este más-más dallamokat játszott a járókelőknek. 1926. február 20-tól a rádió minden nap közvetíti a toronyóra éjfél jelző üteseit, így jelezve a hatalmas kiterjedésű ország népének az idő múlását.

A legferdebb

Albert Emlékóra, Belfast, 35 méter

Az 1869-ben elkészült óratornyot, amelyet Viktória királynő férje emlékére emeltek, Belfast Big Benjeként is szokták emlegetni. Különlegessége, hogy sokáig ferde volt, bár nem olyan mértékben, mint a pisai ferde torony. A Lagan folyó többször is elárasztotta a térséget, ezért süllyedt meg az épület. A különlegesen szép óratornyot nemrégiben stabilizálták, így sikerült megakadályozni a további dőlést.

Szakály Fruzsina

A CSÁSZÁROK TEÁJA, A TEÁK CSÁSZÁRA

Herendi Porcelán
teáscsésze pár, SP225

SZÍNE, MINT A KÖNNYŰ FEHÉRBORÉ, AROMÁJA ÉDESKÉS, MUSKOTÁLYOS, FOGYASZTÓJÁT PEDIG HALHATATLANSÁGGAL AJÁNDÉKOZZA MEG – LEGALÁBBIS AZ ÓSI KÍNAI LEGENDA SZERINT. A TEÁK CSÁSZÁRAKÉNT IS EMLEGETETT FEHÉR TEA (PAJ-CSA) KEVÉS HELYEN TEREM MEG, CSUPÁN KORA TAVASSZAL SZÜRETELHETŐ, BETAKARÍTÁSA PEDIG AZ ÉRTÉKES RÜGYEK ÉS ÚJ HAJTÁSOK MEGÓVÁSA ÉRDEKÉBEN MANAPSÁG IS HAGYOMÁNYOS MÓDON, KÉZZEL TÖRTÉNIK.

A körülbelül ötezer éve ismert italt eleinte csak a császárok fogyaszthatták Kínában, akiknek szépséges szűzleányok szolgálták fel a nedűt, miután hajnalban arany ollóikkal lecsipentették a teacserjékről a megfelelő rügyeket. Jaj volt annak a halandónak, aki bele mert kóstolni az isteni italba – egy cseppnyi mohóságért is halál járt.

A termőterületek szűkössége és a szüretelhető tea csekély mennyisége miatt a szűz teának is nevezett fehér tea napjainkban is meglehetősen drága teafajtának számít, ám fogyasztása ma már nem csak az arisztokrácia kiváltsága. Hogy mitől olyan különleges ez a teatípus? Megmunkálása időigényes, odafigyelést és

szakértelmet igényel: egy fehértea-ültetvény csakis eredetvédtett csemetékből állhat, amelyek felmenőinek adatait egyfajta teás anyakönyvi kivonatként szigorúan őrzik. Maga a tea a cserje legértékesebb leveleiből készül, az ezüstös csúcsokból, az úgynevezett barkákból, még hozzá azokon a napokon, amikor a fiatal hajtások éppen kibontakozás előtt állnak. A szüret csak olyan tavaszi hajnalon történhet, amikor a speciális fény- és hőmérsékleti viszonyok lehetővé teszik, hogy a levelekben lévő hatóanyag – főként antioxidáns – tartalom maximalizálódjon. A leszedett rügyeket alacsony hőmérsékleten gőzölik, majd bambuszszőnyegre fektetve a napon szárítják őket. A fehér tea minőségét a szárítás határozza meg, ezt a folyamatot a teakészítő mesterek a helyszínen folyamatosan felügyelik.

A fehér teának nem csupán az aromája egyedülálló – ízesítés nélkül is édes, lágy, levelei pedig túlzottatáskor sem keserednek meg –, hanem jótékony hatásairól is ismert. Ezeknek egy részére néhány ókori feljegyzés szerint már Sen-nung, a legendás kínai kultúrhérosz és farmakológus is felhívta a figyelmet (i.e. 2700 környékén). A szűz tea segít a koncentrációban, erősíti az immunrendszert, csontbarát, lassítja az öregedést, karcsvá tesz és csökkenti a vérnyomást, nem utolsósorban pedig ebben a teatípusban található a legtöbb antioxidáns. Legkedveltebb fajtái ma az Ezüst Tú (Jin-csen), a Fehér Babarózsa (Paj-mu – tan) és a Nemes Szépség (Jing-mej).

Rajkó Anna

Tudta?

- Egy kilogramm szálas fehér teához kb. 30 000 db rügyet kell leszedni.
- A fehér tea különleges, modern kori megjelenési formája a virágzó tea. A hibátlan leveleket apró golyócskák formájában formálják, amelyek felöntéskor a meleg víz hatására lassan kinyílnak, gyönyörű látvánnyal ajándékozva meg fogyasztóikat. Kínában óriási megtiszteltetésnek számít, ha valakit virágzó teával kínálnak meg.
- A fehér tea készítéséhez a felforralt vizet 70-80 °C-ra kell hűteni, és literenként 16-17 gramm tealevelet 2-5 percig áztatni.

MEGKÖVÜLT TÖRTÉNELEM

AZZAL, HOGY AZ I. SZ. 79-BEN A KÖZELI VEZÚV KITÖRÉSE ÁLTAL ELPUSZTÍTOTT ÓKORI TELEPÜLÉSEN, POMPEIIBEN SZÓ SZERINT MEGÁLLT AZ IDŐ, A LEGTÖBBEN TISZTÁBAN VANNAK. DE TUDTA-E, HOGY A VULKÁNKITÖRÉS NAPJÁN PONT A TŰZHÁNYÓK ISTENÉNEK, VULCANUSNAK AZ ÜNNEPÉT ÜLTÉK A HELYIEK? VAGY HOGY A RÓMAI ÜDÜLŐVÁROS TULAJDONKÉPPEN MÁR AZELŐTT ELPUSZTULT, MIELŐTT A VULKÁN KITÖRT VOLNA?

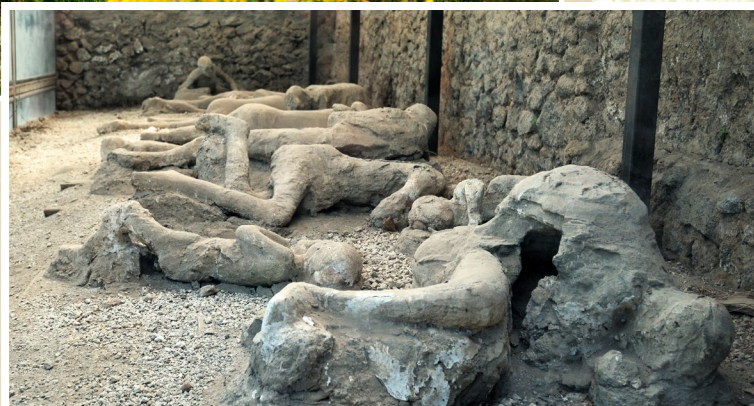
Ahol a hang elakad

Fotókról, filmekről mindannyian ismerjük Pompeiit, de az egykor szebb napokat látott város utcáin sétálva az emberben megáll a szusz. Nem elsősorban az épségben maradt lakóházak vagy éppen a város korábbi fényét bizonyító falfreskók miatt, hanem inkább azért, mert a Vezúv – s persze a kitörést követő cunami – által elpusztított utcákon szó szerint úgy maradtak a népek, ahogy a hamueső

elkapta őket. A földön kúszó, végső kétségbeesésükben egymásba kapaszkodó, olykor csecsemőjüket védő emberek látványa még abban is borzongást kelt, aki 3D-s katasztrófafilmeken nevelkedett. A népszerűségben Velence mellé szorosan felzárkózó városkában az eredeti maradványok gipszmásolatai láthatók, csakúgy, mint a szomszédos, vulkánéső pusztította Herculaneumban, amely hasonló élményt kínál, csak kevesebb turistával.

Hosszú agónia

A 16. század közepén véletlenül felfedezett római üdülővárosról kevesen tudják, hogy már azelőtt elpusztult, mielőtt a Vezúv kitört volna. I. sz. 62-ben erős földrengés, majd ezt követően több utóregés rázta meg a városkát, súlyos károkat okozva. A rengést követő zavargások és fosztogatások miatt a lakosság sokáig éhezett és morálisan is meggyengült. Az apátiába süllyedt helyiek egy része elhagyta a várost, míg a maradók azzal szembesültek, hogy egyre több, kisebb földrengés rongálja a várost. Nem láttak összefüggést a kialudtnak hitt Vezúv és a földrengések között. Vesztükre.

Tudta?

- Nápoly az egyik legsűrűbben lakott olasz város, ahol a helyi önkormányzat fizet azoknak, akik elköltöznek, hiszen a Vezúv a világ legveszélyesebb tűzhányója.
- Pompeii lakóházainak legtöbb falfestménye a Nápolyi Nemzeti Múzeumban tekinthető meg, helyben maradt azonban a Villa dei Misteri tíz jelenetből álló freskóciklusa, amely azt ábrázolja, miként avatnak be egy jegyespárt Dionüszosz misztériumaiba.

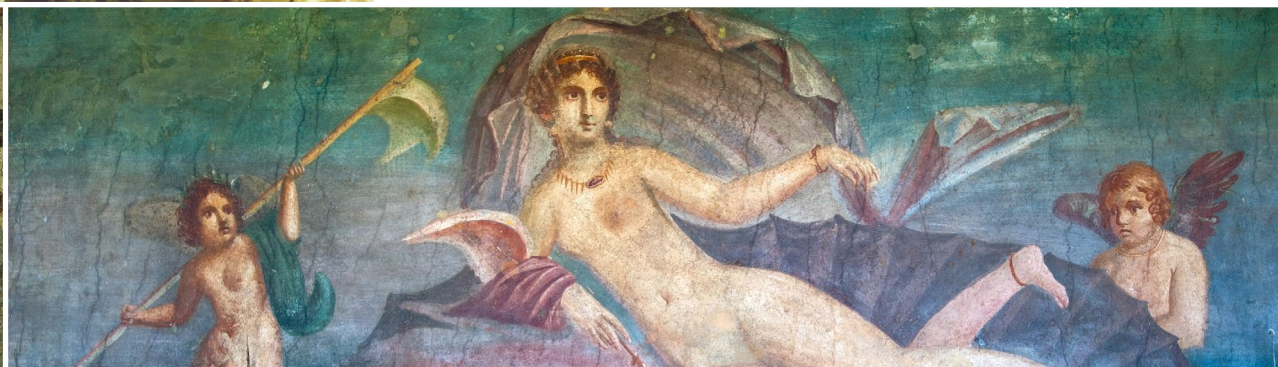

Herendi Porcelán
Római Katona, Tribunus

A jó vulkán

A világtörténelem egyik legismertebb tűzhányója a környék ókori pusztulását okozó vulkán, a Vezúv. Habár pusztító erejét mindannyian ismerik, a helyiek nem félnek tőle, mert tápanyagokban gazdag földje a környéken sokakat lát el bőséges természettel, szőlővel, olajbogyóval. Az idegenforgalom is jócskán profitál a Vulcano buenónak, azaz jó vulkánnak becézett tűzhányóból, hiszen nemcsak a krátertúrák hoznak sokat a konyhára, de a Nápoly környéki termálfürdők is a vulkáni tevékenységnek köszönhetően működhetnek. Nápolyt látni és meghalni – tartja a mondás, s sajnos ez napjainkban egyre baljósabb szentencia is lehet: több tudós szerint a Vezúv kitörési esélye a következő harminc-ötven évben megközelíti a 90%-ot.

Petrikó Gábor

REPÜLÉS SZÁRNYAK NÉLKÜL

AZT, HOGY AZ EMBERISÉGNEK ÓSI VÁGYA A REPÜLÉS, SZÁMOS – FŐKÉNT TÁVOL-KELETI – ÍROTT ÉS TÁRGYI EMLÉKBŐL TUDJUK. DE VAJON MI A TÖRTÉNETÜK A NAPJAINKBAN LEGINKÁBB VERSENYEKEN LÁTHATÓ, ÓRIÁSI, SZÍNESRE FESTETT HŐLÉGBALLONOKNAK, AMELYEKNEK LÉTEZÉSÉT A MONTGOLFIER FIVÉREKHEZ KÖTI A KÖZTUDAT, PEDIG EREDETÜK SOKKAL RÉGEBBRE NYÚLIK VISSZA?

Herendi Porcelán
Nyúl hőlégbalonnal
SVH variációk

Honvédelmi eszköz

Az első feljegyzések a kínai középkorból, azon belül is a Három Királyság koraként is ismert időszakból, az i. sz. 3. évszázadból származnak. A repülő lámpásokat Kong Ming nevéhez kötik, aki kora egyik leghíresebb katonai tanácsadója volt. Az ő ötletére készültek az úgynevezett Kong Ming Dengek, amelyek valójában olajos rizspapír lámpák voltak. Ming elképzelése szerint a meleg levegő hatására felemelkedő kis lámpások segítségével könnyedén lehet más csapatoknak jelezni vagy éppen segítséget kérni.

A feledés homálya

Ötlete leginkább Kínában és a környékbeli országokban volt ismert, Európa gyakorlatilag semmit sem tudott róla, s még Marco Polo 13. századi beszámolója sem ihlették meg a kor felfedezőit, talán a bő másfél évszázaddal később élő és alkotó Leonardo da Vincit leszámítva. Európának egészen a 17. századig kellett várnia a szerkezet újralfedezésére, amikor is Francesco Lana Terzi szerzetes az aeronautika egyik alaptörvényét felfedezve rájött arra, hogy a levegőnél könnyebb fajsúlyú gázok – akár maga a forró levegő is – a magasba emelkednek.

Heuréka!

Joseph-Michel és Jacques-Étienne Montgolfier Terzi felfedezésének köszönhetően kezdett kísérletezni. 1783-ban mutatták be első léghajójukat, amely valójában még csak egy hatalmas gömb volt, szállítókosár nélkül. Ugyanebben az évben már Étienne is a magasba emelkedett a hőlégbalonnal, elsőként a történelemben. Magyarországon egy évvel később két hidrogénnel töltött repülő golyóval is kísérleteztek – egyelőre utas nélkül: Domin Ferenc József jezsuita szerzetes ballonját Szabik István ökörhólyagból készült léggömbje követte. Az első magyarországi gondolás felszállás 1811-ben két bécsi fizikus, Männer és Kraskovits nevéhez köthető. Ők emelkedtek először a budapesti Városliget fölé golyóbisukkal, amely akkorra volt, hogy a helyi tudósítások szerint 3600 akó bor is belefért volna.

Civilek a pályán

A 19. században az amerikai polgárháborúban légballoonos légierőt is bevetettek, a háborút követően pedig a civil lakosság tehetősebbik része kezdett érdeklődni a hőlégballoonok iránt. Tömeges elterjedését végül leginkább a mára sporttá szelídült hobbi ára akadályozta meg. A tehetősebbek azonban nem adták fel, s nekik köszönhetjük, hogy manapság a versenyek alkalmával több tucatnyi színes ballon varázsol vidámságot az égre.

Petrikó Gábor

Tudta?

- A Montgolfier fivérek először forró levegőt használtak ballonjuk felemeléséhez, de kutatásaik során rájöttek, hogy a hidrogén sokkal hatékonyabb.
- A legnagyobb repülési távolság rekordja a brit Per Axel Lindstran nevéhez kötődik: 1991-ben Japánból Kanadába átrepülve összesen 7671 km-t tett meg.
- Männer léggömbje volt az első Magyarországon, amely nemcsak embert szállított, hanem kis selyemernyőkkel háziállatokat bocsátott a földre sértetlenül, így a nézőközönség először láthatott ejtőernyővel leereszkedő élőlényeket.

AZ APICIUS ÉTTEREM AJÁNLTATA

GRILLEZETT FOGASFILÉ BATÁTAPÜRÉVEL, TEJSZÍNES CÉKLAHABBAL, ROPPANÓS ZÖLDSÉGEKKEL ÉS CSÍRÁKKAL

A halszeleteket, sózzuk, borsozzuk, citromlevével, fokhagymával ízesítjük, majd hűtőszekrényben állni hagyjuk. A batátát sós vízben megfőzzük, áttörjük, majd tejszín, vaj, só, bors, szerecsendió hozzáadásával pürét készítünk belőle.

Az édesköményt, a cukkiniszalagokat és a koktélpardicsomot sós vízben leforrázzuk, a paradicsom héját félig lehúzzuk.

A főtt céklát tejszínnel, sóval, borssal, tormával turmixszoljuk, majd habszifon segítségével habosítjuk.

Olívaolajat hevítünk, majd beletesszük az előre befűszerezett halszeleteket, valamint egy darabka vaját, amelyen a halat készre sütjük.

A visszamaradt zsiradékból fehérbor, tejszín, só, bors és citromlé hozzáadásával könnyű laza mártást készítünk.

A cukkiniszeleteket csigaformára tekerjük, majd forró olívaolaj és vaj keverékén az édesköménnyel és a koktélpardicsommal átfuttatjuk.

Az így elkészített köretekkel és mártással tálaljuk a grillezett halszeleteket, végül csírákkal díszítjük.

HOZZÁVALÓK 4 SZEMÉLYRE

szeletelt fogasfilé	40 dkg	főtt, tisztított cékla	10 dkg
tisztított batáta	30 dkg	tejszín	1 dl
tisztított édeskömény	12 dkg	száraz fehérbor	5 cl
szeletelt cukkini	12 dkg	só, őrölt bors, szerecsendió, vaj, olívaolaj, citrom,	
koktélpardicsom	8 db	fokhagyma, torma, cékla, retekcsíra	

APICIUS

APICIUS ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZ

8440 HEREND, KOSSUTH U. 137.

TELEFON: + 36 (88) 523 235

E-MAIL: PORCELANIUM@HEREND.COM

WWW.HEREND.COM

HERENDIT AJÁNDÉKBA

Íme, öt tökéletes ajándékötlet azoknak, akik szeretteiket elegáns, kecses és egyedi tárgyakkal szeretnék meglepni, olyanokkal, amelyek egyszerre mesélnek a porcelánkészítés évszázados titkairól és mai, modern világunkról.

www.herend.com

MÁRKABOLTOK

HEREND – VIKTÓRIA

H-8440 Kossuth L. u. 135.
(+36 88) 523 223

BUDAPEST – APPONYI

H-1051 József nádor tér 11.
(+36 1) 317 2622

BUDAPEST – BELVEDERE

H-1061 Andrásy út 16.
(+36 1) 374 0006

BUDAPEST – KLOTILD

H-1052 Kígyó u. 5.
(+36 1) 231 0230

BUDAPEST – HADIK

H-1014 Szentháromság u. 5.
(+36 1) 225 1051

BUDAPEST – EDEN

H-1184 Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér
(+36 1) 296 9088

SZENTENDRE – DIANA

H-2000 Bogdányi út 1.
(+36 26) 505 288

KECSKEMÉT – ARANKA

H-6000 Hornyik János krt. 4.
(+36 76) 505 316

KŐSZEG – IMOLA

H-9730 Fő tér 21.
(+36 94) 563 150

PÉCS – JÚLIA

H-7621 Király u. 20.
(+36 72) 213 756

SOPRON – ESTERHÁZY

H-9400 Várkerület 98.
(+36 99) 508 712

SZEGED – ANNA

H-6720 Oskola u. 17.
(+36 62) 420 556

BERLIN – HOTEL ADLON PASSAGE

D-10117 Unter den Linden 77.
(+49 30) 22 940 30

LONDON – Thomas Goode & Co. Ltd.

19 South Audley Street
London W1Y 6BN
(+44 20) 7499 2823

GYÖNGYÖS KÉSZLET VBO-DEKORRAL

JÁTSZADOZÓ GRIZLIBOCSOK
15676000VHB-OR

ASZTALI CSENGŐ VIRÁGFOGÓVAL
08037036MTFC

LÁMPA ÁTTÖRT SÁRKÁNYDÍSZÍTÉSEL
06679900B-BLANCHE

MÉCSESTARTÓ
07996000A-OR

SHAKESPEARE

Bál

SZTÁRVENDÉG:
PLÁCIDO DOMINGO

KERESKEDŐK ÉS MŰVÉSZEK FARSANGI ESTÉLYE AZ OPERÁBAN
2016. FEBRUÁR 6.

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:
TELEFON: +36 30 438 8610
SHAKESPEAREBAL@OPERA.HU
WWW.SHAKESPEAREBAL.HU

Herend